

Försäkringskassan har formlost upphört med utbetalning av sjukpenning till en försäkrad

I en anmälan till JO klagade AA bl.a. på att Försäkringskassan utan förvarning hade upphört att utbetala sjukpenning till honom i slutet av maj 2006.

JO lånade in och granskade Försäkringskassans akt i ärendet. Vid granskningen framkom bl.a. att sjukpenning betalades ut till AA från hösten 2004 och fram t.o.m. den 20 maj 2006 utan krav på löpande förnyat medicinskt underlag. Försäkringskassan upphörde därefter formlost med utbetalningarna. Först den 4 juni 2007 fattade kassan ett beslut att inte betala ut sjukpenning fr.o.m. den 20 maj 2006.

I ett infortrat remissvar anförde Försäkringskassan följande.

Utredning

Av tillgängliga handlingar framgår, att AA under lång tid, sedan den 19 juli 2000 uppburet ersättning i form av sjukpenning vilken från och med den 1 november 2004 primärt styrktes utifrån en utredning vid Försäkringsmedicinskt Centrum daterat den 23 september 2004.

Fram till den 21 maj 2006, då sjukpenningen stoppades, ingavs inga medicinska underlag till stöd för bedömning av arbetsförmågan och värdering av rätten till sjukpenning. Försäkringskassan avkrävde ej heller AA sådan handling förrän den 21 maj 2006 då det samtidigt meddelades, att medicinska underlag är en förutsättning för att bedömning av rätt till sjukpenning fortsättningsvis skulle kunna ske. Det finns dock ingen notering om, att AA var upplyst om konsekvenserna för den fortsatta utbetalningen om han inte skulle inkomma med begärda underlag.

Den 6 november 2006 finns hos Försäkringskassan antecknat, att nytt medicinskt underlag ingivits med starttidpunkt den 19 oktober 2006. Därmed avslutades det sjukfallet som resulterat i utbetalning till och med den 21 maj 2006, dock utan något formellt beslut då nytt anspråk från och med den 19 oktober 2006 ansågs föreligga. Ny försäkran för sjukpenning måste dock inkomma innan ställning till sjukpenningrätt kan ske varför sådan efterfrågades. Någon försäkran inkom emellertid aldrig varför även detta sjukfall avslutades den 19 december 2006. Inte heller detta ställningstagande var vid den tidpunkten förknippat med något formellt beslut.

Den 5 april 2007 aktualiseras ärendet ånyo, nu i och med ett möte på vårdcentralen i Munkfors och i samband med detta blir sjukfallet från och med den 19 oktober 2006 åter föremål för prövning avseende sjukpenningrätten. Beslut i ärendet i form av negativt besked meddelas den 14 augusti 2007. Dessförinnan har också meddelats

beslut om indragning av sjukpenning för sjukfallet avslutat den 21 maj 2006. Detta skedde 4 juni 2007.

De enligt föregående stycke meddelade besluten har varit föremål för omprövning hos Försäkringskassan, beslutsdatum den 6 september 2007, vilket resulterade i delvis ändring där rätt till hel sjukpenning slogs fast till och med den 15 augusti 2007.

Huvudskälet till ändringen var dels det faktum, att sjukpenning tillerkänts AA i ca 1,5 år utan medicinskt underlag, dels med hänvisning till att Försäkringskassan inte tillkännagav att hans ersättning var satt ifråga och dessutom inte meddelade det slutliga ställningstagandet i form av ett beslut.

AA överklagade beslutet varvid Länsrätten gick på Försäkringskassans linje vilket meddelades i dom den 2 juni 2008.

Försäkringskassans slutsatser

Vad avser handläggningen av de sjukfallsärenden som här är aktuella måste hävdas, att denna synes anmärkningsvärd i negativ bemärkelse. För det första är det inkorrekt att betala ut sjukpenning för så lång tid som från och med den 1 november 2004 till och med den 21 maj 2006 utan stöd av medicinska underlag. För det andra är det synnerligen anmärkningsvärt att åsidosätta det som i förvaltningsrättsligt hänseende regleras vid ifrågasättande och innehållande av sjukpenning. Att, som här bland annat var aktuellt, först den 4 juni 2007 meddela beslut om att sjukpenning inte utges från och med den 21 maj 2006 är helt oacceptabelt. Vad beträffar handläggningen i de här aktuella situationerna är ansvarig tjänsteman uppmärksam på de brister som påtalats enligt ovan.

AA kommenterade Försäkringskassans remissvar.

I sitt beslut den 16 mars 2009 anförde *JO Nordenfelt* i bedömningsdelen följande.

Inledningsvis vill jag framhålla att jag inte uttalar mig beträffande den omständigheten att Försäkringskassan under lång tid har betalat ut sjukpenning utan att ha haft tillgång till löpande medicinskt underlag. Ärendet i denna del rör snarast själva sakfrågan, dvs. frågan om AA:s rätt till sjukpenning. Sådana frågor lämpar sig inte för JO att uttala sig om.

Det faktum att utbetalningarna fortlöpte under drygt ett och ett halvt år utan krav på medicinska underlag får emellertid anses ha medfört att AA hade anledning att räkna med att utbetalningarna skulle fortsätta även framöver. Försäkringskassan borde därför, samtidigt som man upplyste om det förbisedda kravet, ha underrättat AA om att man övervägde att inte längre betala ut sjukpenning. AA borde i samband därmed även ha beretts tillfälle att inom viss tid komma in med såväl synpunkter som begärt underlag.

För att hålla inne sjukpenningen i avvaktan på slutligt avgörande kunde Försäkringskassan ha använt sig av bestämmelsen om provisoriska beslut i 20 kap. 2 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Att ett beslut är provisoriskt innebär emellertid inte att kassan får låta bli att tillämpa de förvaltningsrättsliga regler om t.ex. beslutsunderrättelse som gäller för myndigheters beslutsfattande.

I stället för att vidta någon eller några av de ovan angivna åtgärderna upphörde Försäkringskassan formlöst med utbetalningarna, såvitt framgår utan att ens

underrätta AA därom. Formellt beslut om att fr.o.m. den 20 maj 2006 inte längre betala ut sjukpenning fattades först den 4 juni 2007. Som framgår av Försäkringskassans remissvar har även sjukpenningärendet med start den 19 oktober 2006 hanterats på ett regelvidrigt sätt.

De brister som har uppdagats i ärendet är minst sagt anmärkningsvärda, vilket Försäkringskassan också medger. Myndigheten förtjänar allvarlig kritik för sin hantering av AA:s sjukpenningärende.